

TELEGRAFUL ROMANU.

№ 38. ANUL XVI.

Sabiu, in 12/24 Maiu 1868.

Telegrafulu eao de doue ori pe septo-
mana: joi'a si Duminica. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditura
foiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gata prin scrisori franceze, adresele
citra espeditura. Pretulu prenumerati-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celalalteparti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciele din Monarchia pe unu ana
fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru prine, si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu, pentru
a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a
troia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Pest'a 18 Maiu 1868.

(Dr.) Diu'a de 16 Maiu a fostu o di de bu-
curia, o di de triumfu pentru noi romanii gr. res-
sariteni. Deca putem reprivi cu bucuria la pur-
tarea cea plina de tactu si energia a deputatiloru ro-
mani cu ocaziunea desbateri legeri despre inarticu-
larea metropoliei romane gr. res. si recunoscerea au-
tonomiei acestei biserici, cu nu mai putina man-
dria trebnie sa ne ample diu'a din 16 Maiu n.
candu trecu acestu proiectu de lege prin casa mag-
natiloru intr'unu modu atatu de onorificu pentru
noi. Lauda si adeverata recunoscintia deputatiloru,
lauda si marire reprezentantiloru nostri din casa
magnatiloru, tactic'a barbatiloru nostri in aperarea
unei dintre cele mai sante cause, li-a castigatu nume
forte bunu si inaintea strainiloru, asiá catu nu pu-
temu dori mai ferbinte, decatu sa-i vedemu in tote
cauzele nostre totu asiá de precanti, solidari si ze-
losi, totu odata. Pre candu serbii in vorbiri de ore
intregi se sileau a mai sustine unele prerogative, ba-
sandu-se pre privilegii, romaniloru cu putine cuvinte
le-u succesu a castiga convingerea casei despre a-
deverulu si santieni'a causei loru.

Dupa ce trecuse sciutulu proiectu de lege in
privinti'a garantarei autonomiei nostre bisericesci,
va crede omulu, ca amu trecut prin focu si pri-
mirea acelu proiectu in casa desusu, va urma de
sine. Totusi putnu dupa aceea ne umplura de gri-
gia scirile din tote partile venite, ca la machinarea
unoru neamici cas'a de susu aru voi a reiepta a-
celu proiectu, mai alesu din cauza ca amintescu si
pentru romanii de unu congresu bisericescu natiu-
nalu. De alta parte se accepta cu incordare des-
bateri acestei cause in casa de susu si pentru ca
se prevedea, ca va lua parte la desbateri Ecelen-
ti'a Sea Par. Metropolitu, veteranulu auteluptatoriu
in caus'a acesti'a. Sciutu este, ca densulu de candu
fu chiamatu pre scaunulu archipastorescu, imbratio-
sindu ide'a reinfintiarei vechei nostre metropolii, cu
unu zelu si intielepciune, cari si singure, fara pri-
vire la alte multe merite ale lui, i-lu facu demnu
de numele unui barbatu mare, facendu antestudii a-
dunci pre terenulu dreptulu nostru bisericescu cum
si a istoriei biserice romane, fiindu invescu in
cursurile de multe ori pre incurcate ale politice si
diplomatiei mai inalte cu unu tactu raru a sciutu
sustine, inaltia si aduce acolo ide'a maritia, ce si-a
scris'o pre stindardu, ca sa se faca trupu, si insu-
fletitu de dreptatea causei, n'a langeditu nici pre
unu momentu in lupt'a cea grea contr'a suprema-
tiei ierarhiei serbesci, fatia cu ierarhia romana
greco-orientale, si cu cate alte pedeci nenumerate.

Vorbirea lui se accepta dara cu sete si cramu
curiosi, de se voru adeveri scirile respandite despre
modificari, respective reieptare!

Si ce vediramu in diu'a de 16 Maiu? In locu
de viforu parlamentariu o desbateri catu se pote mai
matura, decursa intre marginile cele mai strinse ale
covenintiei parlamentarie, fara ca sa se mestece in
trens'a vre-unu distonu decatu protestulu Patriarchu-
lui serbescu, care atrase dupa sine amendarea prin
presiedintele. Valurile ce amenintiasera a se radi-
ca nicairi nu se vedeau, venturile, cari le-aru fi
sbiciuitu, n'au ajunsu a sufla! Ba ce e mai multu
vediramu unii barbati de nume din familii vechi
stralucite emulandu in estinderea egalei indreptari
bisericesci pana si in privinti'a rangului din afara.

Dara sa urmarimu cele intemperate mai de ame-
nuntulu.

Cas'a magnatiloru era asta data cu multu mai
plina decatu cum e dedatu omulu a o vede pre tem-
purile aceste, ier in galeria publicu mare, mai
multi romanii intre cari si cati-va deputati. Desba-

terei premerse o vorbire frumoasa a ministrolui cul-
teloru Bar. Eötvös. Vorbirea ne suna placutu ce po-
te fi mai multiamitoriu, decatu a audi pre repre-
sentantii regimului pledandu pentru o idea atatu de
drepta si populara in secululu nostru, cum e egala
indreptare a poporeloru, de-si acum odata numai
pre terenulu bisericescu.

Dupa elu urma Baronulu Liphay, administrato-
rele comitatului Pest'a, carele dechiar a se invol-
ta tote, dara a nu intielege despartirea biserice
dupa nationalitati. Apoi vorbi patriarchulu ser-
bescu Samuila Maschirevics, carele incerca a com-
bate cuventulu „egal'a indreptare“, voindu a-lu sub-
stitui cu „coordinare“ si cautu a mai sustine unele
prerogative metropoliei serbesci fatia cu cea roma-
na, din cauza aceea ca aru fi mai vechia.

Acum se scula Escelenti'a sea inaltu pre san-
titulu nostru P. Archiepiscopu si Metropolitu. Ta-
cerea era adenca si atentiunea generala. Toti pri-
veau cu placere la densulu, ca la celu mai ageru
si celu mai veteranu anteluptatoriu alu ideei, ce avea
sa se avente in aceea si la valore de lege con-
stitutiunale, si la realizarea ei totala.

Densulu, care conosece caus'a acesti'a pana
in detaliurile cele mai mici, a petruns'o pana in re-
runchi, a jertfitu atate dile si nopti pentru apera-
rea ei, si a datu la lumina atatea petiti, memorande,
brosiuri, articli, ce-i era mai usioru, de catu facundu
o revista preste scrierile sele, scotindu numai su-
curile argumenteloru celor mai ponderose, si gru-
pandule cu maestria logica in armonia deplina, sa
des inca odata asaltu tuturoru obiectioniloru con-
trarie si ocupandu valu dupa valu sa puna stindar-
dulu pre verfulu muriloru cetatii.

Si ore pote fi ceva mai atragatoriu pentru den-
sulu, decatu acum la celu de pre urma valu, si-
guru de victoria, sa mai inverte inca odata cu ghi-
bacea sea mana armele probate contra negreloru
prerogative, ce acu pre urma isi pusera peptulu spre
resistintia.

Spiritulu seu mare, finulu simtiu parlamen-
tariu, care lu conduce a se orienta atatu de mi-
nunatu, itu devinsera inse a abdice de atore passi-
one, bine sciindu ca o schinteia catu de mica, la u-
nele elemente din casa, aru fi aprinsu desbateri in-
versionate de dile intregi, precandu totu momentulu
e scumpu, ier la argumentari din istoria si dreptu
pentru adeverulu istoricu nu se pote incungiuira, sa
nu se atinga si puncte sensibile.

In locu de deductiuni lungi, istorico juridice,
cari fra catu de strinsu logice si necesari, ostanescu
pre iute in unu asemenu corpu parlamentariu, dupa
atate dilucidari premerse in cass'a ablegatiloru si
organele publicitatei, in locu de notu prin teorii
seu espectorari asupra apesariloru din trecut, la
cari era diu ansa destula data, audiramu o vor-
bire succinta, elocinta, carea precum penelulu pic-
torelui escelente in cateva conture marcabili, ni re-
presinta icon'a intregului obieptu, reflecta finu in-
cungiuira apriatu a atinge vre o susceptibilitate,
vre o corda, ce aru redica viscolulu parlamentariu
si totusi infrangandu pre deplinu tote obiectionile
aduse inainte de serbi.

In vorbirea acesti'a propusa cu oratoria aleasa
aflamu trei mominte deosebitu insemnate. Celu dan-
tain e o aieptare la trecut, alu doilea reinfran-
gerea ori carei base de prerogative pentru ierarhia
serbesca, iera alu treilea e, aratarea necesitatei de
a desface ierarhia nostra de cea serbesca, adeca
a reinfintiari vechi'a Metropolia romana.

Ce minunatu pusa indata la inceputu istoria,
patimile trecutulu nostru bisericescu inaintea ochi-
loru oglindendule prin o simpla asemenare cu sor-
tea evroiloru candu a parasitu acesti'a Egiptulu.

O mare de eschiamari si citate cu cea mai rara
elocintia, pututu aru fi ore de a descrie mai viu
sortea nostra din trecut? palimile nostre pre tem-
pulu ierarhiei serbesci?

N'amu trebuitu sa trecemu si noi prin marea
negra a intrigiloru si persecutiuniloru, ce amblau
a ne pune stavila, prin pusti'a de de 20 de anni?
in cari idoli ni s'au pusu inainte spre a ne in-
straina dela stramosi'esc'a nostra credintia; sierpi
ne-au muscatu; sete si fome ne-a apesatu; ba si
speranti'a mantuirei eramu sa o perdemu, deca nu
avamu unu Moise in frunte, carele tienendu ta-
blele canonelor si institutiuniloru biserice nostre
susu inaint a ochiloru, pastrandule in curatienea loru
cum le-amu ereditu dela stramosi, ne-a incuragiatu
ne incetatu, sa nu slabimu din lupta, pana ce eata
ca amu ajunsu pre pamentulu mantuirei!

Ce vivate a escitatu cuvintele lui candu indi-
gitandu, ca acum voimu a arunca unu velu preste
tote aceste, rosti, ca mila si adeverulu acum era sa
intalnitu, dreptatea si pacea s'au sarutatu.

Cu mare efeltu a infrantu mai incolo argu-
mintele serbiloru contra egalei indreptari depline,
prin citatulu escelentu din anticuitatile bisericesci,
aratandu ascultatoriloru intr'unu modu si pentru stra-
ini usioru de intielesu, ce dispunu canonele bise-
ricei nostre in asta privintia, cu o reflectare la in-
templarea intocmai asemena intre metropoli'a An-
tiochiei si a celei de pre insula Ciprului, diu care
incidentu apriatu s'a decisu, ca nici unu metropo-
litu n'are dreptu iurisdictionalu, ori altu amestecu in
metropolia celuilaltu.

Totu asiá de nimeritu a reflectatu si baronu-
lui Liphay spre a arata necesitatea despartiri nos-
tre de serbi si a limbei nationali in biserica, cum
si ca despartirea acesti'a privesce numai la admi-
nistratiunea bisericesca, ear nu la dogme. Ce ar'
fi ajunsu si elocintia cea mai mare a santului Ioan
gura de aur, deca nu vorbia in limb'a poporului seu?
si ce alta e serbarea Rusaleloru de catu dise pre-
venerabilele Metropolitu, si a esprimitu prin acesti'a
dar totu odata si doveditu in modulu celu mai lo-
gicu, santientia respectarei limbei poporului, prin
urmare adeverulu unui coloratu esentialu alu acelu
principiu mare, ce misca in evulu nostru spiritele ome-
nesci, nu numai pre terenulu bisericescu, cisi poli-
ticu, adeca alu egalei indreptari a poporeloru.

Vorbirea acesti'a intreaga, avendu in vedero
tactulu parlamentariu, sublimitatea ideiloru, meduo-
sitatea si deplinatatea ei, cu dreptu se pote numi
capu de opera, ier efeltu ei a fostu unu ce raru.

Vorbitorulu fu intreruptu de repetite ori de a-
plause si vivate; ier' dupa dinsulu nu se mai vedi
pre cineva vorbindu contra, ba care de care, para
ca insufletitu de dreptatea causei, ca si noi insine,
mai ambla a indeplini legea si mai multu in favo-
rea nostra. Asiá comitele supremu Radvánky voia
a numi metropolia nostra si in lege de restituita
si nu numai infintiata, iera contele Antoniu Majlath
a propusu si reusitu cu proppnerea, ca si in pri-
vinti'a rangului din afara, in casa de susu, se fia
ambele metropolii intru asemena respectate dupa
art. XII din 1790.

Singuru numai serbulu Michailovich, comite su-
premu din Baciu'a, a mai probatu inca odata a res-
turna cuventulu „egalu indreptatu“, in sa intre es-
cusari, cari i vindeau de totu positiunea lui cea fa-
tala, — si fara resultat.

Iera la finea siedintiei vediramu magnatii in
grupa mare langa pre venerabilulu nostru metropo-
litu, cari a i stralucea fatia de bucuria, dupa o
lupta atatu de victorioasa, — cum ii gratulau prin
stringeri de mani pentru escelenti'a lui vorbire, alu
lui tactu si moderare.

Putem fi cu to'ă dreptul mândri de to'ă la pertractarea parlamentara asupra acestei cause, mai alesu in sa de d'ua de 16 Maiu, pentru triumfulu causei si on'ărea ce amu secerātu cu totii, prin purtarea cea atātu de nimerita a pré iubitului nostru Archiepiscopu, atātu de démna de unu barbatu de statu.

Amu invinsu, si invingerea e cu atātu mai placuta, câtu din partea ungoriloru nici unu distonnu s'a mestecat in desbaterea cea frum'ăsa dela 16 Maiu, si in pretiulu ajungerei acestui rezultat n'amu fostu siliti a înghiti nici unu pilu amar, care ne-aru înghimpe, ori dejosi.

Purtarea cea de totu loiala si drépta a casei ablegatiloru cum si a magnatiloru si a ministriloru, in acésta cauza merita recunoscinti'ă n'ăstra cea mai sincera. Cu câtu mai tare a trebuit sa o simtia acésta pré sântitulu nostru Archipastoriu, cându isi vediu încoronate de celu mai doritu rezultat oste-nelele neobosite de atāti ani, cându recugetă la aceste tempuri, in cari speranti'ă de a reusi cu acésta idea si din partea zelosiloru fii bisericesci, eră intempinata cu zimbetu desperatu, si vediu deodata nu numai metropoli'ă cea vechiă reinfintiată, dara si egal'ă indreptatire bisericesca pre seculi garantata; de aceea avu totu dreptulu a esprimă multiamita cătra toti acei'ă, dara mai alesu si mai întâiu cătra Maiestatea Sea pré bunulu nostru Monarchu, carele prin intarirea proiectului substernutu de ministeriu a făcutu putinciose tôte aceste, a datu corpului legislativu ocaziune a pune acestu obolu pre altariulu egalei indreptatiri a popóreloru.

Nu e nimenea din noi care sa nu participe la aceste simtiefinte de bucuria si multiamita ale Archipastoriului nostru, dara totudeodata ne petrunde nu mai putna multiamita cătra densulu, că catra acelu Moise alu nostru, care ne-a condusu cu rar'ă-i intielepciuni si tenacitate la acestu limanu.

Dee ceriulu că intemplările aceste n'one sa servésca de unu nou talismanu alu infratirei popóreloru tierei, si se fia unu prognosticon ferice pentru deslegarea si celorlalte cestiuni ale n'ăstre ardielóre, cari ascépta inca deslegare! ajute Larii patriei, se intempinamu din partea corpului legislativu si in acele totu asemenea simtiu de dreptate si moderare! Atunci prosperarea patriei va fi sigura, atunci cu bucuria vomu repeti cuvintele Archipastoriului nostru, ce fusera primite cu atātu aplausu, mi'ă si adevérule s'au intempinatu, dreptatea si pacea s'au sarutatu.

Eveneminte politice.

Sabiiu 11 Maiu.

Evenementulu celu mai insemnatu, cu deose-

bire pentru romanii gr. or. este si remane legea trecuta prin ambele case a le dietei Ungariei, legea dicem, prin carea biserica n'ăstra perdū si cea din urma umbra de impedecare in desvoltarea ei. Cine va ceti cu luare aminte proiectulu de lege si cine va studiă multu cuprindietóreă cuventare a neobositului nostru Archipastoriu, rostita in cas'ă magnatiloru in d'ua de 16 Maiu va sci apretiu si intersitatele evenemintelor cari sigiléza aspiratiunile n'ăstre de seculi, adeca aspiratiunile dupa o stare egala intru tôte cu nationile conlacuitorie. Ne oprimu aci, multiamindune cu cele ce desfasura corresponsinti'ă n'ăstra de mai susu, carea nu ne-amu indoitu unu minutu a o pune in fruntea foiei n'ăstre.

Tragemu acumu la unu evenimentu, a cărui simburu nu s'aru pare a cuprinde ceva politicu in sine, dara care, fiindu ca reprezenta o manifestatiune imposita nationala, este petrunsu de spiritu politicu. Impregiurările de fatia sunt de natura de ai dé insemnate politica. Evenementulu acésta e punerea potrei fundamentale la unu teatru nationalu cehicu in Prag'a, carea este inse in legatura cu festivitaea patronului acelei tierei, cu festivitaea S. I. Nepomucu. Ambe s'au intemplatu la 15 Maiu a. c. Festivitaea in putine cuvinte se pote descrie astfel: Cetatea Prag'a e indesuita de multimi de ómeni La 200000 de straini se afla la serbatórea. Stimulatiunea e culminanta. Germanii (locuitori ai Boemiei) sunt retrasi. Preste podulu de lantiu si piatia nu mai pote trece nimenea. Imbuldiela e fôrte mare.

Insemnateea acestei manifestatiuni atrage atentiunea diaristicele europene in mare parte. Vomu luă notitia de unulu si adeca de „Op. Nat.“ de care se dice ca sta in relatii de aprópe cu Principele Napoleonu, verulu Imperat. Francesiloru. Acestu diariu desaprobeza invitarea unora sumitati rusesci la acésta serbatóre si dice ca prin acésta serbatóre se aru fi vatamatu tint'ă patriotica inscisa pre flamur'ă cehiloru. Acelu diariu dice ca cehii sa nu se amagésca din influentie panslavistice. Le amintesc mai departe cu dualismulu ce au ajunsu in Austria la domnia e numai pasulu celu dintăiu cătra unu federalismu moderatu, din care inse natiunea boema aru puté trage acelasu folosu, cum a trasu Ungari'ă din dualismu.

Calatori'ă Principelui Napoleonu la Vien'ă face inca rotund'ă prin diuarie cu adaugerea, ca principele va calatori si in Galiti'ă insotitu de principele polonu Czatoriski. Principele Napoleonu va merge de aci apoi la Constantinopole.

Spre complicarea situatiunei ni se presentéza si acea fama, ca in decursulu vérei acéstei'ă se voru intalni la Berlinu cu regele Prussiei Imperatulu

Napoleonu si Alessandru II. Loculu petreceri acéstoru trei monarchi se dice ca va fi Potsdam.

Cātu pentru Romanii'ă inregistramu astadi ca alarm'ă diaristica in cestiunea jidaniloru s'a potolitu.

„Osten“ in o notitia dela 16 Maiu, dataa diu Vien'ă, spune, ca ministrulu plenipotentiatu alu Romaniei D. Brătianu se întorce dela Florenti'ă, unde a asistat la festivitătile nuntei principelui de coróna italianu. Acolo a fostu numitulu ministru distinsu din partea regelui, din partea familiei regale, a principelui de coróna prussianu, a principelui Napoleonu etc. — Regele l'a surprinsu cu o decoratiune. Dupa ce a sositu d. Brătianu la Vien'ă a avutu ocaziune a se intalni cu persóne de influentia dela cancelari'ă statului, cu care a conversatu despre intemplamintele, ce dedura ansa la atacuri publicistice. Descoperirile facute de dlu Brătianu au aflatu o apretiare de mare atentiune. Mai departe dice acelu diariu ca e o parere fôrte gresita, déca presupune cineva ca referintiele cele binevoitóre si amicabile a le Austriei catra Romanii'ă se aru fi „iritatu“ numai cătu de puțin. Dreptu dovedea pote servi impregiurarea, ca tocma in zilele din urma s'au incheiatu pertratările asupra unei conventiuni postale intre Austria si Romanii'ă, in modulu celu mai multiamitoriu. Mai suntu numai nisee formalități esterióre de resolvatu spre a se puté pregati invoieea la ratificare.

In Turci'ă s'a compusu unu consiliu de statu Acésta e unu feliu de parlamentu séu dieta, acărui membri nu voru trece preste 50. Membri se denumescu prin fermanu de sultanulu si se impartu in sectiuni dupa ministerii. In fruntea fia cărei sectiuni se afla unu ministru cá presiedinte. Intre cei denumiti se afla 16 crestini si 3 israeliti. Cumca acéstu parlamentu nu va face opozitiuni regimului turcescu se vede din natura născerei lui.

Diet'ă Ungariei.

Cas'ă magnatiloru.

In scedinti'ă dela 18 Maiu se insarcinéza cont. Antoniu Sztaray aduce legea in privintie bisericele orientale in cas'ă deputatiloru.—Dupa aceea se primesce propunerea comitetului supremu Tomcsanyi pentru alegerea a trei comisiuni de cate 7 membri in afaceri de dreptu de statu si legislatoria; in afaceri finantiale si de comunicatiune.

Orestia 15 Maiu. In 10 a l. c. acceptandu-se Comitele provisoriu Mauritiu Conrad

FOISIORA.

Jurnalulu meu de calatorii.

(de V. Alecsandri.)

Marocu.

(Foi'ă suc. din Bucovin'ă)

In d'ua de 1. Octomvre 1853, amicul meu Angell si eu, purtându fie-care câte unu sacu de voiajiu in mâna, esimu veseli din otelulu englesu: Club house, ce se radica pe piatia din orasiulu Gibraltar, si ne coborâm la portu. O barca usióra ne duce pintre multime de corabii la vaporulu francesu Honfleu si incurându plecâmu, lasandu in urma n'ăstra stânc'ă uriasa a Gibraltarului si indreptându-ne spre tiarmurile Africei.

Esiti din Golf, intramu in canalulu largu, ce unesece marea mediterane cu oceanulu, si trecemu pe lângă Tarifa, orasiu vechiu, asediatu pe cost'ă Spaniei, din naintea căruia resare din valuri o insula fortificata. Ventulu sufla puternicu, marea-i tulburata si spumegatoria, ceriulu e limpede cá o bolta de lapis-lazzuli. Intalnimu mai multe vase facându bordade, pentru ca sa póta navigá in contra curențului si a ventului; una din ele luneca alaturea cu vaporulu, si marinarii, acatiati pe catarguri, ne saluta in treacelu cu strigate voiose, la cari noi raspundemu prin urari de calatoriabunã! Nimicu mai fantasticu si mai interesantu, decâtu aceste repedi intrediariri de ómeni necunoscuti si a-celea preschimbări de cuvinte amicale pe intinderea mariforu!

Mai departe o barca mare, venindu despre Tarifa, abordea dia vaporulu si ni aduce o familia in-

treaga de Evrei, compusa de tatalu, doue fete mari, unu copilu de vro cinci ani si unu tinaru ca de 20. Betránulu póta pe umeri unu capu micu ca o portoc'ă dela Malt'ă, in sa acestu capu, ce aru puté servi de mingo copilului, este ornatu cu unu nasu lungu coroiatu, cu ochi de vulpe si cu budie subțiri, cari se misca necontentitu. Capitanulu pretinde, ca ei calculă dobind'ă, ce aru putea luă pe valurile mării, daca le-aru imprumutá lui... Fat'ă cea mai mare e inalta, neagra, uscata si are fisionomia de camila; copilulu samana cu o maimetia spariata, earu liberulu este impodobitu in virfulu nasului de unu negelu monstruosu, ce i-si aduce multu cu tromb'ă elefantului. Acéstu smucu curcânescu pare fôrte simțitoriu, ca-ci, atātu prin coloritulu cătu si pin diferitele sale miscări, elu distainuesce totu, ce se petrece in sufletulu stapanului seu.

In mijloculu acéstei menagerii evreesce, copila cea mai tinera stralucesce in sa ca o minune! Frum'ăsa, dimbitórea, ea produce o dulce impresiune asupra tuturor calatoriloru. Angelo, cuprinsu de uimire, se apropia in graba de aceasta fiintia ange-reasca, ratacita pintre dihanii, si incepe a-i vorbi cu multa simpatia. Copil'ă raspunde graciosu, ear' Negelu da semne de o gelosia furiósa, vapsindu-se cându in galbinu, cendu in patlaginiu... Monstruositate! neleguire!! lucrul de nepovestitu si de necreditu!! Evreulu trombaciulu este logodniculu incantatóriei copile!!!!

Cu tôte acestea vaporulu, leganatu pe valuri, inaintea repede intre muntii Africei, acaperiti de verdeatia, si ai Spaniei, arsi de soare. Căti-va delfini se joca impregiurulu lui, sarindu pe fatia apei si rastogolindu-se in fundu; ei ne intovarasiescu astu feliu pana in baea Tangerului, unde

ajungemu dupa patru óre de o minunata primblare.

Orasiulu Tangeru, numitu de Arapi Tangea, presinta unu tablou foarte originalu prin cladirile sale albe, ce stralucescu viu in lumin'ă soarelui si sa ridica treptatu pe costele a doue culmi apropiate. Impregiuru-i se insiră unu briu de diduri ruinate, ear' in mijloculu seu se inaltia doue minarele patrute de caramidi smaltuite, ce forméza feliorite arabescuri. Tôte casele suntu coronate cu terase, pe cari locuitorii petrecu noptile de vér'ă, si din departare ele infatisezá aspectulu unei scări gigantice, lipite de costele culmiloru. Albeti'ă paritiloru si lips'ă de ferestre producu o uniformitate, care aru osteni vederile, déca acésta nu aru fi intrerupta prin cate-va gradini, prin colorile minareleloru si prin locuintiele consuliloru Europei, vapsite in galbenu, venetu, pembea si verde.

Indata ce aruncamu ancor'ă, diarimu venindu de la malu unu lungu caicu, condusu de vro diece arapi cu bratele si peciórele góle. Elu se apropia de vaporu saltandu pe verfulu valuriloru, si arapii dau navala pe podu, cá o ceata de selbatici, pentru cá sa inhatie atātu bagagiurile cătu si calatorii si sa-i cobóre in caicu; operatiune grea, periculoasa si spaimentatóre! In momentulu de a se decide, ca sa cobóra scar'ă vaporului, evreulu celu betránu, cuprinsu de unu tremuru spasmodicu, incepe a murmurá mai iute din budie, calculându negresitu, cătu i-aru aduce catimea de gródia, ce simte in sufletu, daca aru puté sa o speculeze; copilulu celu micu ii sare pe umeri, stribandu-se la noi, si de odata amendoi cadu de rastogolulu pana in fundulu caicului. Atunci trombaciulu logoditu, cu unu devotamentu demnu e tóta laud'ă, se rapede, cá sa dee ajutoriu celor caduti, in sa pornirea lui, nefindu bine cumpenita, alu duce de-a

sa vina la Orestia, i esira inainte, si anunitu lu ascepta la confiniulu scaunului senatoru si totuodata Inspectoru I a h n cu cati-va fruntasi din satele mai de aproape. La sosire mentionatulu domnu senatoru soluta. Mai aproape de orasiu lu ascepta magistratulu si o deputatiune mai numeroasa din Orestia si din scaunu, care-lu si intemina cu vivate. O vorbire i tinu judele regescu d. Ignatiu Nagy si un'a d. Protopopu gr. eat din Cuseriu Barcianu; celu dintaiu in limb'a magiara, celu din urma in cea romana, si dupa ce raspunde dlu comite, porni in un'a carutia oratorulu Schenk cu capitanulu pensionatu Riebel inaintea trasurei comitelui, urmandu pre acest'a apoi mai multe trasuri; asceptatu fiindu afara din orasiu la drumulu de feru de unu banderiu intre care erau 2 romani cu flamurale romane 2 sasi cu flamura sascesci si 2 unguri cu unguresci.

Inaintea gimnasiun ref. estra Parochulu ref. din locu cu profesorii si cu tinerimea studiosa din acelu gimnasiu cu 10 steguri ale scolei, cari se asiediaru in ordine deatungulu edificiului scolei, pre dinaintea caror'a trecendu comitele cu Ign. Nagy, judele regescu de aici langa sine se dede josu la casa oratorulu Schenk, unde i se facuse cuartiru, si la por'ta carei case era gatitu unu arcu din frunziariu si prevediutu cu inscriptiunea „Willkommen — bine venitu —. Aici inaintea casei lu bineventa senatorulu Wagner in numele orasiului, apoi se representara membrii oficialoru, comunitatea urbana, si parochii reformati.

Ser'a i se tinu unu conductu de tortie, un'a serenada cu musica instrumentala si vocala, un'a vorbire din partea parochului reform. Daniel in limb'a ungara si un'a din partea Inspectorulu silvanale Stengel in cea germana. Responsulu fu asemenea in limb'a ungara si germana.

In diminet'a urmatore se representara parochulu cu corpulu profesoralu, parochii romani de ambele confessiuni si apoi se incepu visitatiunea magistratulu. La 1 1/2 ore dupa amedi se insotira preste 100 persoane, parte din comunele scaunului, la prandiu gatitu in onora noului ospe, la ospetari'a grafului „Stefanu Szeceni“. Sub prandiu erupse focu in o casa a eclesiei reformate, care conturba pre ospeti; a sugrumatu foculu insa in aceea casa, se intorsera la prandiu si prandira. Cu ocaziunea acest'a se tinura mai multe toast'e in limb'a romana, ungara si germana.

Unu deputatiuni ce asternu in numele scaunului un'a cerere privitoare la un'a catu mai curenda alegele noua de functionari magistratuali si judiciali raspunde ca ascepta instructiuni si ca preste

3 luni se voru face alegerile. In dia urmatore inainte de amedi visita judecatori'a scaunale, dupa amedi est la loculu puscaturu la semnu, si apoi in diminet'a din 13 plec'a spre Sebesiu petrecutu de membri magistratulu si cati-va orasiuni. T.

Orestia in 18 Maiu. Eri domineca tienecei 2 docenti din scol'a rom. gr. orient. din locu maiialu, pornindu inainte de 12 ore cu scolarii si cateva flamura nationale prin orasiu cu musica si insociti de studenti romani din Gimnasiulu reformatu de aici, ca ospeti invitati.

De diminet'a se redicasere nisce nuori, cari mai tardiu se ingrosiara de se credea ca dia nu va truce fara ploia. Dupa 12 ore inse nuorii incepura a se perde si dupa 3 ore se aflau deja multe familii rom. atatu din orasiu catu si din unele sate vecine la loculu de petrecania. Petrecania incepu cu unu jocu nationalu, ospetii veneau neincetatu si publiculu a fostu numerosu. La jocu participara domne si barbati si de alte nationalitati.

Joculu era sub conducerea tinerulu Franciscu Hosu studentu rom. din clasa ultima gimnasiaia. cu portarea-i solida tienu rendulu celu mai bunu. Serbarea se fini numai dupa ce insera, candu apoi venira cu musica si facii aprinse spendate spre acestu scopu de Curatorulu eclesiei rom. gr. orientale Dsa Ilie Popu.

Acesta petrecania au fostu peste totu plina de veselie de aceea si tienu pe Domne si pe barbati pe locu pana la apunerea soarelui. T.

Principatele romane unite.

Sgomotulu celu mare respanditu in tota Europa pentru o mana de jidovi fara patria, cari se asieza acolo, unde potu incela si despoia poporulu nepriceputu, a provocatu in camer'a Romaniei debateri forte infocate. Avendu acest'a insemnata politica de intensitate mai mare, ca o cestiune locala, ce aru fi trebuitu se fia si se remana, d'atun in est'rasu, din seditiile cameriloru romane urmatorele:

Seditia dela 26 Aprile 1868.

Domnulu Carpu face o interpelare in caus'a jidoviloru persecutati, descoperindu ca in secululu alu 19-lea se facu acte de barbaria in Romania. Facendu istoriculu cestiunei Israelitiloru, dice ca mai inainte de 11 Februaru mesurile luate contra Israelitiloru se marginu la mesuri contra portulu loru si altele de mica importantia. Dupa 11 Februaru, parti'a dirigiata de d. Bratianu precum si cea din care face parte d-sea au voitu acorda ore-cari drep-

tari Israelitiloru; insa din caus'a aceluor ce erau a turbura totu in asemenea ere de schimbare pentru a pescu in apa turbure, aceste m'ri si frumose principie nu s'au pututu pune in aplicare. In fine d. Bratianu a venitu la ministeriu. Pana atunci d. Bratianu si-a recrutatu parti'a sea, asi'a numita r'ossia, numai din Valachi'a; in Moldov'a insa d-seu nu avea inca partita; de aceea se sili se si-o faca si pentru acest'a a radica cestiunea Israelitiloru, aruncandu famoselu d-sele circularie, punendu vrajba intre poporatiunea crestina si evreiesca si de aici a esitu fractiunea libera si independenta, a cesti tauri selbatici.

Mai incolo dice d. Carpu romanii au fostu totu-dean'a ospitaliari totu-dean'a umani; ei au primitu cu bratie deschise pe ori-ce strainu, si deca o fractiune din tota tierra a cutezatu a propune mesuri barbare acuzarile Europei nu potu cade asupra intregulu poporu romanu. Respinge dara acuzarea de barbati aruncata de Europ'a asupra Romaniei; deca este cine-va barbaru, apoi este d. Bratianu care a datu acele circularie de persecutare.

D. ministru de interne resfrange asertiunea domnulu Carpu dicendu: „onoratulu d. Carpu a distu ca eu venindu la putere si neavendu si in partea cea-lalta de preste Milcovu o partida rosia, amu voitu ca cu ori-ce mijlocu sa-mi alaturu omeni ca sa potu si acolo se amu unu radimu.

D-loru, eu nu'mi amu permisu nici odata, si nimeni, potu se d'cu din acesta camera nu-si a permisu ca la tribuna Camerii se dea partiteloru si guvernulu calificari de aceea, pe cari si le potu permite numai diarele, si mai cu osebire diarele cari se respecta forte putinu. Insa, d-loru amu cautatu din tote puterile mele si voiu cauta catu voiu avea inca unu dramu de sufletu in mine, se unescu in giurulu tronulu tote partile, tote elementele, totu ce traiescu in Romania. Nu m'amu aretatu ostile de catu numai acelu'a cari s'au pusu intr'unu modu falsu contra regimulu care astadi domnesce in Romania; incolo amu facutu si facu apelu la tote fractiunele, la toti individii din Romania, ca se conlucreze la intarirea si marirea tierei. Si ve rogu pe d-v. toti ca se declarati daca amu fostu ostile vre unu'a numai pentru ca a facutu parte din cutare s'au cutare partia in trecut, seu ascunsu.

O voce. Nu este esactu, o-negu.

D. Ministru de Interne. Se redica unu glasu care dice negu. Acelu glasu insa din dorocirea d-lui si a mea nu este de catu unu echo, fiindu ca nu se afla in tierra si n'a pututu se constata acesta.

Aceia si voce. Negu inca odata si glasu acelu este alu d-lui D. Sturz'a.

dreptulu a laturea cu calculu in mare, unde se confundu, tipandu; pe locu doi marinari francesi se asverlu dupa elu, lu pescuescu intr'o clipa, si lu urca in caicu, buimacitu de spaima si muratu in salamura. La aceasta privire unu racnetu se radica pe podu, unu racnetu de adanca desperare! Ne intorcemu iute si vedemu lesinandu sat'a cea mai mare in bratiile surorii sale. O drama tainica si profunda se desfasiura atunci in ochii nostri, unu misteriu sufletescu se descopere. . . Camilla iubescu pre elefantu, viitoriulu ei cumnatu. . .

Pre candu aceste scene se petrecu pre vaporu, o alta barca sosescu dela malu, ca sa ia calatori; dara ne mai gasindu nimic'a de inhaliatu, Arapii ambeloru caice se apuca la certa tipandu, gesticulandu, alergandu, sarindu preste bance, amenintiandu-se cu lopetile si espunendu-ne de a fi resturnati in apa. Angel perde rabdarea sea de englesu, se mania, bucsiescu in drepta si in stanga, si astfelu curmandu certa Arapii nostri se punu la visle, si plecamu spre orasiu; insa la o distantia de 30 de pasi departe de malu, calculu da de fundu si se oprescu. Eata-ne pre unu bancu de nasipu! Arapii s'aru in mare si ne iau pre spinarea loru, de ne ducu la uscatu; Angel, vedindu, ca nu se pote cufunda mai multu decatu pana la genunchi, propune copilei celei frumose, sa o porle pre bratiile sele, si fara a ascepta respunsu, elu o radica pre susu, intra in mare si fericitu de a simti la sinu unu odoru atatu de pretiosu, pasiescu falcicu prin apa ca unu Imperatu triumfatoriu. — Noi cu totii, calari pe spatele Arapiloru, ii facemu unu cortegiu demnu de nobil'a si cavalearescu sea portare.

Aceasta calaria maritima mi amintescu versurile urmatore ale unui poetu romanticu din scoala Bucuresceana,

Traiascu libertatea! Eu vreu sa mergu calare Pe campulu lui Filaretu, pe munti si chiaru pe mare,

Desbarcarea nostra pe pamentulu Africea este intimpinata de o poporime intreaga, compusa de invaliti in burnuse stremturuse, de copii, ale carora capete rase stralucescu la soare ca nisce tingerie spoite, si de Evrei, ce se furiseada prin g'ota, dominati de frica si de setea castigului. Ei ne incungiura pe malu, se uita la noi cu o curiositate comica, si ni graescu toti o data, unii arapescu si altii spaniolescu, fara a se ingrigi, daca ni intelegemu sau nu. Angelu si eu li respundemu seriosu englesescu si romanescu si astfelu reinoumu scena confusiunii limbelor din turnulu Babelului, scena, care s'aru fi prelungitu multu, daca dragomanulu Consulatului Britanicu nu aru fi venitu sa intrerumpa interesanta nostra convorbire.

In sfersitu facemu o intrare triumfala in brasiv, trecandu pe subu o por'ta camu daramata a cetatii, si apucamu ane suif pe o huditia reu pavata, dar forte gunoiosa intre doue diduri gole. Aca strada angusta unescu portulu cu centrulu orasiului si prin urmare este mai importanta, decatu tote celealalte; in ea intalnimu multime de omeni pe giosu sau calare pe magariu, coborandu la vale si strigandu: b a l a c u l b a l a c u l! adeca: f e r i t i l f e r i t i l! Si in adeveru au dreptate sa ne indemne, ca sa ne ferimu, caci fetiele loru palide, ochi loru scintiatori, barbele loru sburlite, trupurile loru uscate, miscarile loru disantiate, graiulu loru ragusitu si stremtiele, ce-i descoperu mai multu, decatu ii acoperu, producu o impresiune spaimentatoria. Ici colea, dinaintea unei usi, ce se deschide in didu, sau la coltulu unei huditi, vedemu cate unu nenorocitu culcatu pe parcu intr'o nemiscare de

cadavru, sau s'ediendu ghemuitu cu capulu pe genunchi si cu ochii tintiti pe verfurile babusiloru lui.

— Cum iti pare Tangerulu? ma intreaba Angel.

— Curiosu si extraordinariu! ii respundu. Lipsa de ferestre in paratii stradelor si de acoperisuri pe case me face a crede, ca amu intratu intr'unu orasiu arsu de vre unu focu mare, s'guduitu de vre unu cutremuru si intr'ale carni'a ruine varuite s'au adapostitu o poporime intreaga de bolnavi si de smintiti. Cati locutori amu vedintu pana acum, au unu aeru de suferinta si de miseria, care atrista. Namu diaritu inca o singura figura voioasa. . .

— Si eu nici o parchia de babusi intregi! adauge tovarasiulu meu oftindu din fundulu mimei.

Dupa o calatoria fantastica p'iatre o incalcedra de hudeti strimte, sosimu la locand'a numita: English family hotelu, si tinuta de o vaduva englesa, Mistress Ashton. Case e curata, camerele recorose si mobilate cu paturi de feru, ascunse sub muschitere de gadie. Scarile precum si parcheturile camerelor suntu placute cu farfuria smaltuita, cari invescescu vederea; salonulu este ornatu cu unu pianu vechiu si harboitu ce pare a fi ofitatu de dorulu Europei, si ocupatu de doue domnisiore palide, fetele domnei Ashton, cari imbetranindu in singuratate, se stingu pe tota dia de dorulu Europeaniloru. Flori ecotice si uscate de soarele Africea, fiintie nenorocite si predestinate a trai si a muri in haine de Vestale, ele por'ta diulufi, ce atarna dealungulu obradiloru, de-a lungulu—lungulu gatului si de-a lungulu sinului pana la stomah! Ochiu loru de unu adiuru spalacitu privescu melancolicu pe ferestrele salonulu muntii, cari se innaltia dincolo de baea Tangerulu, si marea ce se intinde spre termurile Spaniei, dar indiadaru! totu indiadaru! Nici unu mire nu se diarese in fundulu orizontulu.

(Va urma)

D. Ministrul de Interne. Nute-si aflatu fatia ca se poti constata, prin urmare nu poti fi de catu unu echo alu acelor'a cari te-au incungiu-ratu.

D. D. Sturza. Nici de cumu.

D. Ministru de interne aratandu dificultatile cu cari are a se lupta fiecare regimu nou pana a se poté stabili, respinge in fine reflexiunea facuta dîcendu: sciu bine care e auctoritatea, care efectulu ce potu se aiba acele cuvinte in Europ'a sciu care aru fi consecintie pentru acésta tiéra déca ea nu aru protesta contra aceluor cuvinte.

Mai multe voci. Vomu protestá. Aceia suntu tradatori.

D. ministru din intru. Nu avému d-loru de gandu se dicu de catu doue trei cuvinte candu mi sa anuntiatu interpelarea ono. **D. Carpu;** fiindu ca nu avému se spunu nimicu de catu cea-ce era in convingerile d-vostre, ceia ce sciti tote asupr'a fapteloru, asupr'a intentiuneloru si asupr'a tielului ce urméza, d. Carpu. Onoratulu d. Carpu mi-a disu ca amu facutu o specula politica, dibace din cestiunea israelitiloru; onor. d. Carpu a adausu ca inaintea venirii mele la putere, cestiunea acésta nu esista in Romani'a. Numai acei ce nu traiescu cu inim'a si cu sufletulu in Romani'a, numai acei'a potu dice asemenea cuvinte. (aplause prelungite, bravo)

D. Carpu. Amu dis'o si o mantinu.

D. Ministru din intru. Desfasura si desvólta acumu catastrofa prin care tiéra au devenitu prada unui reu. Caus'a dice D-sa nu este sentimentulu de tolerantia alu natiunei, ci caus'a este ca pana mai deunadi Romani erau impartiti in clase: era clasa privilegiatiloru adeca birocra'tia tierei si apoi clas'a boiariloru. Alta clasa numai esista; totu omulu care nu era boiaru era la discretiunea aceluia ce avea biciulu mana; astfelu negociatiorulu celu mai insemnatu puté sa fia palmuitu de celu mai misielu ficioru de boiaru. Ei bine cumu puté dara tieranulu la noi candu era alipitu paméntului, chiaru de aru fi pututu scapa de acelu clesce ce-lu stingea, cumu aru fi pututu se cuteze-a se face negociatioru candusca ca are se fie la discretiunea privilegiatiloru. De aci dar a resultatu ca numai remanea pentru comerciu si industria decatu o singura clasa de ómeni, adica streini cari erau protegiati, caci aveau patent'a de suditi. Aceste avantagie au facutu ca Romani'a se fie inundata de straini si de vagabondi cari gasiau in tiéra nóstra unu comerciu si o industria asicurata ca monopolu in manele loru.

Mai incolo dice: noi amu sustinutu totu-deun'a ca aru trebui se inlaturamu cu totulu cestiunea religio'sa, si déca alta data a-si fi avutu nocireea sa convingu pre tota lumea ca trebuie deosebitu cestiunea religio'sa de cea sociala nu era sa fimu astadi aci, cestiunea nu era sa ajunga o arma de splotare. Acum era se fia cu totulu pre josu, onor. d. Carpu si toti acei cari suntu obicinuiti se incalice pre asemenea cai ca se faca sa triumfe partit'a loru. Au ispravitu cu cestiunea proprietat'ei si eata ca le-a esitu inainte alu armasariu pre care incalecati strabatú tota Europ'a. Dara se scie d-loru unu lucru, Romani'a are unu Dumnedieu, care o protege si care ii va descaleca si dupa acestu armasariu cum ia descalecatu si dupa altii. Déca se despartia cestiunea religio'sa de cea economica puru economica, puru de ordine publica, puru sociala atunci Europ'a nu mai avea nici unu cuventu de a protestá. Aru fi trebuitu sa tuca, caci astadi ori-ce natiune in fatia unei suferintie economice, nu consulta parerile altei natiuni, ci se ocupa numai de interesele sele natiunale; priu urmare déca aru fi fostu sa ne ocupamu numai de cestiunea economica, Europ'a n'aru fi avutu sa ne dica nimc'a. A separa cestiunea religio'sa de cea economica este singurulu mijlocu de a pune capetu acusatiloru, si de a nu mai vedé pre d. Carpu venindu se trateze aici pre o parte din adunare de lauri, pe alta de fractiune selbatica si se califice natiunea intr'unu modu nedemnu.

Desfasurandu d. ministru mai departe caus'a jidaniloru vine a vorbi despre intemplantile dela Bacáu. S'a disu ca 500 familii israelite suntu taberile in câmpiele Bacáului gonite dela sate si comune si ne primite, respinse din Bacáu asupr'a caror'a se exercita actele cele mai barbare si inca chiaru infamii.

D-loru, amu fostu in fatia loculu si amu cerutu sa me duca si pre mine sa-mi arete loculu — nu unde suntu, fiindu ca nimenea nu ia gasitu —

ci unde au fostu taberile acele de 500 de familii israelite. Vre-o câte-va familii cari nu mai aveau ocupatiunea in comunele rurale, erau in Bacáu forte bine primite si traindu in cea mai mare linisce. Acesti israeliti, inaintea prefectului si inaintea agintelului austriacu, care venise in capulu loru in plina uniforma, au declarat singuri ca de-si nu li se mai permite a lua crijmele, dara ca inaintea de administratiunea actuala, erau maltratati de mai multe ori de tinerii din Bacáu, insultati si de mai multe ori batuti, dara de cându e administratiunea de astadi acele maltratari a incetatu. S'a mai disu ca in noptea Pasciloru, gard'a orasienésea s'a dusu la cimitierulu israelitu, a insultatu mormintele si a stinsu lamp'a sánta. S'a cercetatu si nici chiaru de cátra israeliti nu s'a pututu atesta unu singuru faptu.

E forte interesantu urmatoriulu pasagiu alu domnului ministru de interne: Evreii, chiaru pentru delice suntu mai putinu urmariti decatu altii. Amu ordinatu sa se faca statistica de cáti arestanti israeliti suntu in puscarie si cáti romani, si o sa vedeti ca, in proportiunea poporatiunei, evreii suntu mai putini, si sciti pentru ce? Nu pentru ca evreii au mai multa moralitate decatu crestini, celu putinu in casuri de fraude, dara pentru ca ori cându pui mán'a pre unu evreu tipa toti israeliti nu numai din tiéra romanéscá dara si din strainatate. Alu doilea, pentru ca déca pui mán'a pre unu israelitu, prinsu in delictu, vine unu consulu si dice: este supusulu meu.

D. Negura luandu cuventulu, dice: ca cestiunea jidaniloru nu a provocat'o d. Bratianu, ea esista remasa dela parinti inca de cându d. Carpu jucá arsice. Apoi propune o motiune prin care se cere a se trece la ordinea dilei

Alti deputati ceru inchiderea discutiunei. Se inchide discutiunea si se pune la votu prin apelu nominalu propunerea urmatore subsemnata de d-nii Harmusachi, Platonu si altii.

Camer'a consultandu interpelarea d-lui Carpu si responsulu datu de d. ministru de interne respinge acusat'ile de persecutiune contra israelitiloru ca neintemeiate pe fapte, si aprobandu intru tote purtarea guvernului trece la ordinea dilei.

Resultatulu votulu e urmatoriulu: votanti 91, pentru 47, abtinuti 43, contra 1.

Varietati.

* Archiducele Albrecht s'a intorsu la Viena din calatori'a sea de inspectiune. — Despre petrecerea sea in Agramu se scrie ca a cercetat monumentulu Banului Ielaciei la Novidvoru.

* Consululu francesu in Pest'a a sositu condusu de ambasadorulu francesu ducele de Gramont. Acest'a a si prezentatu pre contele Castellane, (asi'a se numesce consululu) la ministru presiedinte Andrassy.

* Stipendia. Escelenti'a Sea ministru culteloru b. Iosifu Eötvös desfiintandu mai multe convicte, din fundurile acelor'a a infiintatu 20 stipendie câte 300 fl. v. a. unulu. Din aceste se voru ajutára 20 tineri lipsiti de mijlocele materiali, cari frecventéza institutele mai inalte, anume 10 din Ungari'a 6 din Transilvani'a si 4 din Croati'a.

„Concordia“

* L. Stege e denumitu delegatu alu guvernului romanu de a intrá in negociari cu delegatulu Russei bar. Offenberg asupr'a radicárei jurisdictiunei consularie.

* Maialu se a serbatu joi'a trecuta la Resinariu. Mai pre largu cu in nr. viitoriu.

* Anticultati. In museulu din Clusiu s'a dusu mai multe monumente antice romane, desgropate langa Alba Iulia, Apulumu de ore cându. Intre alte s'au desgropatu unu altariu dedicatu lui Joie, altulu Junei si alu treilea Dianei; maideparte unu capu cu cununa alu Danei, o statua aripata a Hecatei, o urna cu cenusia vre-unui mortu si o multime de monete de argintu si de arama.

* Naturalnistoricu. Cocosulu cornutu (gallus gallinaceus cornutus) Tota lumea admira astadi la noi (in Craiova) unu cocosiu de casa forte curiosu, unu cocosiu cu doua corne. Elu se afla in posesiunea d-lui Pisca, cetatienu si casieru la teatrulu nationale de aici, locuitoriu in strat'a episcopiei.

Acestu cocosiu are o marime de medilocu si e mai multu lunguretiu decatu inaltu. Penele lui pre deasupra, incependu dela cea pana la coda, suntu albe galbinie; pre din josu suntu negre *) petale cu albu: coda e negra si mai multu orizontala (ca la claponi: cocosi castrati) decatu verticala (ad. ridicata ca la alti cocosi). Cresta se imparte in doue bucáti semicercularie. De un'a si de cealalta parte a ciocului are doue favorite de fulgi, negre si bine pronunciate.

Bele doue cornitie cari atragu curiositatea spectatoriloru suntu crescute deasupra ochiloru si spanduira in josu in forma unoru cercei tragendu si pelea dupa sene. Unulu din ele, celu din drepta, este incolacitu si in asta incolacitura elu a mai trecut odata prin pele si s'a opritu cu verfulu intr'unu punctu din partea interna a incolacituri, unde a formatu o gaura. Cornitielulu din stanga este dreptu; acésta cadiuse odata si se afla in pastrearea d-lui Pisca, iera in loculu lui a crescutu altulu din nou. Langa acésta mai cresce inca unulu totu in proportiunea celui d'ainte Fulgi (penitiele) din pregiorulu amenduor cornitieloru suntu aspri, mai ca ghimpia ariciului.

Opiniunea mea asupr'a acestui fenomenu este acea urmatoria: Se scie din fisiologia cumca cornele, unghiile perulu, penele, solzii, scutii etc. suntu tote de aceea si natura, formate din aceea si materia, adeca din materia cornosa, variandu numai in consistentia loru, si suntu o simpla secretiune a pelei animalului. Acésta materia seu s' bstantia cornosa in locu de a se preface, in casulu de susu, in pene ea din contra s'a prefacutu in nesce cornitie mici, cari s'au desvoltatu prin reuniunea mai multoru trunchiuleti de ai peneloru ce au crescutu impreuná, remanendu tipsiti de barbete.

Esaminandu cu atentiune cornitielulu cadiutu, pre care-lu pastreza d-lu Pisca, se observa ca elu semena multu cu trunchiulu unei pene grose de vulturu, avendu inse unu canalu forte strimtu. — Pintenii dela picioarele cocosului au totu aceea si forma ca si cornele lui, prezentandu inse o mai mare soliditate. Insemnamu aci, cumca pintenulu dela unu petioru a cadiutu si n'a mai crescutu altulu in locu-i, nici nu se vedu semne de a mai cresce, iera celu ce esista este recurbatu in forma unei torte.

Unu italianu a oferitu anul trecut 500 lei vechi (185 lei n. 18 bani totu atati fl. v. a) d-lui Pisca pentru acestu cocosiu, cu scopu de a-lu areta publiculu pentru bani, dara d-lu Pisca a postupu intresulu seu materialu interesului scientificu si a preferitu a dona cocosulu museului din Bucuresci; eu insa l'amu rugatu ca sa-lu tina la d-lui pana candu va trai, iera dupa aceea sa-lu doneze liceulu nostru, avendu prospecte de a se infiintá si aici in curendu unu museu fisicu-chemicu-naturalu, caruia s'a si facutu inceputulu cu nisce aparate chemice. Simeone Mihali.

„Transilvania“

* Martisér'a intre 9 si 10 ore, tocm'a in tempulu retragerii militare cu musica, s'a spariatu cail (doi) dela o trasura cu cobera si au alergatu din tote puterile preste piata cea mare, au intratu in strad'a macelariloru si indata au luat spre curtea sfatului unde a isbitu cu asi'a de mare putere in porta incatu o aripa numai decatu s'a desfacutu. Aci s'a prinsu cail si caruti'a si s'au detinutu. In caruti'a nu era nimenea.

* O tiéra noua intinsa s'a descoperitu in Noem. anulu trecut. Petru diendu adeca capitánulu americanu Long, pescuindu chiti, spre media-nopte dela calea Bering pana la o latime geografica de 70° 46', dete pre pamentu necunoscutu cam sub o lungime geografica 178° 30'. Plutindu ce-va mai inafundu afla ca acelu pamentu se intinde forte departe spre media-nopte si este de natura cam muntosa si cu vegetatiuni frumose, cu tote ca se afla in marea ghiatiosa. Se presupune din mai multe semne, cumca in acea tiéra se gasescu si locuitori, de-si pana acum nu s'au cercetat mai deaprope. Tiermulu despre media-di este de o sutu mile anglesci, iera spre media-nopte se intinde mai multe sute de mile. Long i dedu numele de Vrangelianna (Wrang-Land) in amintirea ofierului din marina russeca Wrangelu, carele inca in anulu 1823 a fostu datu de aceea tiéra, insa ne mai cercetandu-se, nu afla-se crediamentu.

*) Unu contrastu, fiinduca tote paserile, afara de fasanulu albu (phasianus nyctemerus), au penele susu mai inchise si josu mai deschise.